

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
Landsbygdsministern

Till riksdagen

Svar på fråga 2024/25:836 av Mikael Larsson (C)
Utbrott av svinpest

Mikael Larsson har frågat mig vad jag och regeringen avser göra för att klara nästa utbrott av svinpesten bättre, och vilka lärdomar man har dragit av det förra utbrottet.

Den 6 september 2023 konstaterades för första gången någonsin afrikansk svinpest i Sverige. Tack vare snabba och effektiva insatser kunde Sverige friförklaras från smittan den 25 september 2024. Jag kan konstatera att bekämpningen gick på rekordkort tid ur ett internationellt perspektiv och jag ser det som en stor framgång för Sverige och vårt smittskyddsarbete.

Epizootilagen (1999:657) och EU-bestämmelserna på djurhälsoområdet innebär skyldigheter för Statens jordbruksverk (Jordbruksverket) att besluta om åtgärder och restriktioner för att bekämpa allvarliga djursjukdomar som afrikansk svinpest. Dessa åtgärder kan innebära konsekvenser för de företag och privatpersoner som berörs, och därför finns också bestämmelser om ersättning i epizootilagen. Den som anser sig ha drabbats av

kostnader eller förluster till följd av Jordbruksverkets beslut har möjlighet att ansöka om ersättning.

Jordbruksverket ska pröva ersättningsanspråken och den som är missnöjd med Jordbruksverkets beslut har möjlighet att överklaga beslutet till förvaltningsdomstol. Genom Jordbruksverkets och domstolarnas prövning kan det klargöras vilka som har rätt till ersättning enligt epizootilagens bestämmelser, och regeringen följer den prövning som pågår.

Den verksamhet som ideella föreningar bedriver i skog och mark är betydelsefull både för privatpersoner och för samhället i stort eftersom den skapar gemenskap och stärker naturvärdena. Efter regeringens förslag i vårändringsbudgeten för 2024 avsattes därför 7 miljoner kronor för att mildra konsekvenserna för berörda kommuner och civilsamhället i dessa.

Regeringen gav under 2024 Naturvårdsverket i uppdrag att utveckla en åtgärdsplan för en effektiv vildsvinsförvaltning. I uppdraget ingår bland annat att undersöka incitament för jakt, utveckla en metod för att uppskatta vildsvinspopulationens storlek samt att dokumentera erfarenheter av fångstredskap som användes vid utbrottet av afrikansk svinpest. Delar av uppdraget har redovisats och redovisningen bereds nu i Regeringskansliet.

Regeringen gav också under 2024 Tillväxtverket i uppdrag att analysera de ekonomiska konsekvenserna för näringslivet i

Fagersta och Norberg till följd av utbrottet av afrikansk svinpest. I redovisningen av uppdraget drar Tillväxtverket utifrån litteraturstudier, analys av statistik samt intervjuer med berörda ett antal slutsatser. Bland annat att det, utifrån tillgängliga underlag, för näringslivet som helhet inte konstaterats någon märkbar påverkan avseende sysselsättningsgrad, arbetslöshet eller antal gästnätter. Vid sidan om att ansöka om ekonomisk ersättning konstaterar Tillväxtverket att det också funnits möjlighet för företag att ansöka om andra typer av stöd, men det är en möjlighet som har utnyttjats till liten eller ingen utsträckning. Rapporten och dess rekommendationer bereds just nu i Regeringskansliet.

Jag är otroligt glad över att utbrottet har kunnat bekämpas så snabbt och därmed inneburit konsekvenser som kan antas vara betydligt mildare än om smittan istället fortsatt att spridas. Det kan ses som ett kvitto på den goda samverkan mellan myndigheter, kommuner, företag, föreningar och andra aktörer, inte minst jägare, som ingår i den svenska modellen.

Stockholm den 5 mars 2025

Peter Kullgren